

Nasza Gazeta

Polski tygodnik w Irlandii, nr 109, 19.09.2025, rok III, GAZETA BEZPŁATNA, ISSN 2990-8205, www.ng24.ie

REKLAMA

Ogłoszenia drobne
bezpłatne,
zwykle
i wyróżnione

www.ogloszenia.ng24.ie

**Zeskanuj kod
i dodaj
ogłoszenie**

3876_DU

Oczekiwanie na Budżet 2026

czytaj str. 3

**Polish Arts
Festival
18-21 września
Limerick**

czytaj str. 9

**Dynastia
Guinnessów
na ekranie**

Już 25 września na platformie Netflix'a zadebiutuje „House of Guinness” – nowy serial historyczny, który odsłania kulisy dynastii stojącej za legendarnym stoutem Guinness.

czytaj str. 4

**Polska
literatura
jednoczy
Polonię**

Narodowe Czytanie 2025 w Domu Polskim w Dublinie

czytaj str. 7

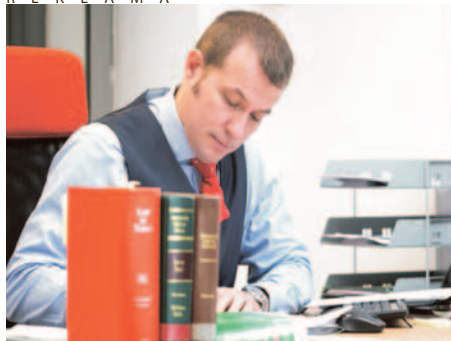
PODPOWIADAMY, DORADZAMY

**Prawa
młodocianych
pracowników**

Sprawdź, jakie prawa przysługują pracownikom w wieku poniżej 18 lat.

czytaj str. 10

REKLAMA

**ODSZKODOWANIA ZA WYPADKI
I OBRAŻENIA OSOBISTE* NIERUCHOMOŚCI**

**POLSKI PRAWNIK.ie, 01 64 00 030
78 BENBURB STREET, SMITHFIELD, DUBLIN 7**

*W sprawach spornych nie można ustalić wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty.

ROSTRA
Solicitors

Marcin Szulc

Solicitor

3204_DU

REKLAMA

085 PRAWNIK
085 7729645 • 01 4910010
MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty. Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY
- NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

**Monika El Amki
Piotr Kuderski**

www.prawnik.ie

**224, The Capel Building
Mary's Abbey
Dublin 7, Ireland**

3865_DU

FG Anderson & Gallagher
SOLICITORS

KANCELARIA PRAWNA
WWW.POLSKIADWOKATIRLANDIA.IE

- Profesjonalizm
- 35 lat doświadczenia

ODSZKODOWANIA: WYPADKI DROGOWE, PRZY PRACY, W MIEJSCACH PUBLICZNYCH, ZANIEDBANIA MEDYCZNE*

AGNIESZKA MAZUR 087 900 14 88, aga@andersongallagher.ie **KRZYSZTOF SOCHA** 087 140 90 90, krzysztof@andersongallagher.ie

WŁODZIMIERZ DEMPNIAK 087 388 03 69, vlad@andersongallagher.ie – MÓWIMY PO POLSKU, UKRAIŃSKU I ROSYJSKU

29 Westmoreland Street, Dublin 2, Tel. 01-677 69 32; WWW.ANDERSONGALLAGHER.IE; WWW.POLSKIADWOKATIRLANDIA.IE

*W sprawach spornych prawnik nie może ustalać wynagrodzenia jako procentu od uzyskanej kwoty. Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

3468_DU

Przydatne kontakty

AMBULANS, POLICJA, STRAŻ POŻARNA

112

BEZDOMNOŚĆwww.homelessdublin.ie, www.focusireland.ie**BEZPŁATNA POMOC PRAWNA**www.flac.ie**DUSZPASTERSTWO POLSKIE W IRLANDII**<http://dublin.eparafia.pl>**KARTA MEDYCZNA I ULGI MEDYCZNE**www2.hse.ie/services/schemes-allowances**KONSUMENTI, SKŁADANIE SKARG**www.ccpc.ie, www.courts.ie/small-claims**LEKARZE GP I NAGŁE PRZYPADKI**www2.hse.ie/services/find-a-gp-out-of-hours**POLSKIE SZKOŁY W IRLANDII**www.polskamacierz.com**PROBLEMY Z MIESZKANIEM**rtb.ie, <https://threshold.ie>**PODATKI, URZĄD SKARBOWY**www.revenue.ie/en/contact-us**PROBLEMY W PRACY**<http://workplacerelations.ie>**PRZEDSTAWICIELSTWA RP W IRLANDII**www.gov.pl/web/irlandia/ambasada**RASIZM**<https://inar.ie>

Nasza Gazeta

WYDAWCA/PUBLISHER

Nasza Gazeta Ltd.
78 Benburb Street, Smithfield, Dublin 7
D07 HW61, Irlandia
www.ng24.ie
fb: naszagazetawirlandii

REDAKCJA/EDITORIAL DEPARTMENT

redakcja@ng24.ie
editor@ng24.ie

Beata Bieniada, Anna Domańska, Radosław Kotowski,
Krystyna Zielińska

WSPÓŁPRACA

Marta Adamska, Paweł Bury, Paweł Cherek, Agnieszka
Dujka, Maciej Jaworski, Marta Kaźmirak, Kasia Mikołajczyk,
Joanna Szubstarska, Ewa Michałowska-Walkiewicz

KOREKTA

Zespół

DYSTRYBUCJAdystribucja@ng24.ie**KONTAKT / MARKETING /
REKLAMA / ADVERTISEMENT**

ads@ng24.ie
tel.: +353 89 264 03 50
tel.: +48 723 94 88 78

All rights reserved. Wszelkie prawa zastrzeżone. Nasza Gazeta Ltd. zastrzega, że żadna część ani całość dzieła materiałów opublikowanych w Naszej Gazecie oraz na portalu ng24.ie nie mogą być dalej rozpowszechnianie i reprodukowane bez wcześniejszej pisemnej zgody Wydawcy. Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania nadsyłania tekstów. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności z treść reklam i ogłoszeń.

Irlandzcy święci

Otteran z Iony

Znany jako św. Odran, Odhrán lub Odhron

Irlandzki święty katolicki Otteran, urodził się w Meath na Szmaragdowej Wyspie. Rok tego wydarzenia, niestety nie jest znany. Był to zakonnik często też określany jako wizjoner, jeden z towarzyszy świętego Kolumbana. Jest to święty nie tylko kościoła katolickiego, ale też i prawosławnego, do którego modlą się osoby cierpiące na choroby skórne.

Według tradycji

Według niektórych przekazów katolickich, Otteran żył ok. 40 lat. Wedle tradycji, każdy wierzący katolik kończący czterdziesty rok życia, powinien udać się do miejsca śmierci tego świętego, by tam w modlitwie prosić go o wszelkie łaski.

Jak nam wiadomo, Otteran żył w rejonie obecnego Silvermines, znajdującego się w hrabstwie Tipperary. To właśnie tam zbudował kościół, co miało miejsce w 520 roku. Był on także opatem zakonu w Meath, gdzie założył klasztor Lat-treagh.

Towarzysz Kolumbana

Otteran w różnych źródłach historycznych jest określany jako towarzysz, a także duchowy brat świętego Kolumbana, z którym ewangelizował ludzi, napotkanych podczas ich wspólnych z Kolumbanem podróży.

Podobno podczas ich wspólnych a zarazem gorliwych modlitw, w miejscach, gdzie była długotrwała posucha, nagle spadał pożądany przez wszystkich deszcz. Zaś ludzi, którzy zbliżali się do wspomnianej pary katolickich świętych, którzy cierpieli na różne dolegliwości chorobowe, na oczach zgromadzonego tłumu, dostępowali łaski uzdrowienia.

Według starych opowieści

Otteran, gdy głosił ludziom Ewangelię oraz wiarę w Jezusa, nad jego głową zawsze zlatywało się stado gołębi. Co niektórzy fakt ten odczytywali jako symbol tego, że Bogu podoba się to, co czyni wspomniany przyszły święty.

Chętnie pomagał on też ludziom biednym, a szczególnie matkom i ich dzieciom. Sprzedawał ze swojego majątku to, co miał, aby tylko pomóc ubogim kobietom, jedynym żywicielkom swoich dzieci.

Co niektórzy osądzali bardzo negatywnie tego świętego, uważając go za osobę, która wykorzystuje te biedne niewiasty, a niesie on im pomoc, aby nie roznosiły one złych informacji o nim. Ale jak wiemy, złych ludzi nie brakuje nigdzie, a przy okazji nie brakuje też ludzkiej plotki, która niesie krzywdę, często niczemu niewinnym ludziom.

Kolejna legenda dotycząca Otterana głosi, że dzisiejsza kaplica poświęcona wspomnianemu świętemu, którą święty Kolumban ku czci swojego przyjaciela zbudował na wyspie Iona, była co noc niszczona przez nieznane zło siły. Okoliczni ludzie mawiali, że widzieli w tym miejscu jakieś postacie z ogromnymi skrzydłami, inni zaś mówili, że kaplica ta niszczona była przez jakiś bliżej nieznanych osobników w czarnych kapturach.

Otteran w Szkocji

Jak wiemy, Otteran głosił Ewangelię w Szkocji a król Szkocji miał na sumieniu wiele przewinień i grzechów. Zatem wszystko to, co usłyszał od katolickiego męża Bożego, go dręczyło i oburzało zarazem. Poirytowany

król, postanowił pojmać Otterana, nakazując swojej służbie, aby ubiczowali tego człowieka, uwięzili i nie dawali nawet wody do picia przez kilka dni. Tak też uczyniono.

Gdy Otteran opuścił w końcu więzienie, król pod groźbą wygnania ze Szkocji, zabronił mu głoszenia Ewangelii na ulicach jego państwa. W przeciwnym razie, miał on nakazać swojej służbie więziennej, aby żywcem zamurowali go w niewielkiej okolicznej skale.

Na ulicach miast szkockich

Gdy tylko Otteran doszedł po ubiczowaniu do siebie, znów wyszedł on na ulice, aby przybliżyć tam wszystkim słowa Ewangelii, dające świadectwo o Jezusie.

Gdy tylko podeszła do niego królewska służba więzienna, Otteran zgodził się być zamurowany żywcem we wspomnianym miejscu i sam poszedł na miejsce kaźni.

W ten sposób skalna kaplica, została uświęcona stając się grobowcem tego niezwykłego człowieka.

Jak mówią liczne inne legendy i stare opowieści, po zamurowaniu go żywcem, jacyś gorliwi katolicy postanowili odkopać tego człowieka, a on nie straciwszy życia, dalej głosił słowo Boże na królewskich ulicach i dziedzińcach. Ale tym razem była to tylko nieudokumentowana wieść gminna.

Król Szkocji

Nawet sam król Szkocji, który nakażał wykonać tak haniebną wyrok śmierci na Otteranie mówił, że osobiście widział (i to nie był sen) tego świętego, który wygłaszał mu mowę o tym, że ani piekło ani niebo po śmierci ludzkiej nie istnieje.

Ta legenda, o korzeniach typowo pogańskich, nawiązuje do momentu składania licznych ofiar z ludzi, jakie w czasach przedchrześcijańskich miały miejsce w ówczesnej Szkocji. Czyniono tak zawsze, przed pobudowaniem jakiś ważniejszych budowli, aby duchy tego miejsca, strzegły tego, co zostało pobudowane.

Kult Otterana

Święty Otteran zmarł w roku 548 na wyspie Iona w Szkocji i był czczony jako święty już od wczesnego średniowiecza. Nie został formalnie kanonizowany w sposób znany z późniejszych wieków, ponieważ żył w czasach, gdy świętość była uznawana przez lokalne wspólnoty chrześcijańskie i Kościół poprzez tradycję i kult, a nie przez oficjalny proces kanonizacji.

W dniu 27 października każdego roku, kościół katolicki celebrowe krótkimi nabożeństwami świętego Otterana. Miejscem szczególnie związanym z osobą irlandzkiego świętego, jest oczywiście Opactwo Iona, gdzie znajduje się kościół i cmentarz jego imienia.

Święty Otteran został wybrany przez wojska Wikinów, które najechały Szmaragdową Wyspę, na patrona miasta Waterford. Miało to miejsce w 1096 roku. Święty ten jest też patronem Tipperary w Irlandii.

Ewa Michałowska-Walkiewicz

Oczekiwanie na Budżet 2026

Z NIEPOKOJEM TRWA ODLICZANIE DO DNIA OGŁOSZENIA NOWEGO BUDŻETU NA 2026 ROK

Budżet Irlandii na rok 2026 zostanie oficjalnie ogłoszony we wtorek, 7 października, kiedy minister finansów Paschal Donohoe oraz minister wydatków publicznych Jack Chambers przedstawią swoje doroczne oświadczenie budżetowe w Dáil Éireann.

Na niecałe trzy tygodnie przed tym dniem podatnicy, emeryci, rodziny i przedsiębiorcy przygotowują się na pakiet zmian, który ma przynieść główne korekty w stawkach podatkowych, świadczeniach socjalnych i akcyzie.

Rząd już wcześniej zapowiedział znaczący pakiet o łącznej wartości 9,4 mld euro, zgodnie z Letnim Oświadczeniem Gospodarczym (Summer Economic Statement) opublikowanym 22 lipca br.

Na podstawie dostępnych informacji można się spodziewać korekt w progach podatku dochodowego, zmian w Uniwersalnej Opłacie Socjalnej (USC) oraz ukierunkowanych ulg podatkowych dla osób o niskich i średnich dochodach – jednak bez rewolucyjnych zmian.

Tymczasem organizacje lobbujące w imieniu różnych sektorów biznesu z niecierpliwością czekają, czy ich postulaty zostaną uwzględnione.

Restauratorzy domagają się przywrócenia obniżonej stawki VAT w wysokości 9 proc. na usługi gastronomiczne (wprowadzonej w 2020 r. podczas pandemii, a później zniesionej), natomiast Grupa Przemysłu Alkoholowego Irlandii apeluje o 10-proc. obniżkę akcyzy na alkohol, aby dostosować Irlandię do krajów UE o niższych stawkach.

Z kolei przedstawiciele branży hotelarskiej, turystycznej i gastronomicznej zabiegają o ok. 90 mln euro z budżetu państwa na programy marketingowe oraz dotacje na modernizację i poprawę warunków zakwaterowania dla pracowników.

Po dwóch kolejnych latach jednorazowych wypłat dla gospodarstw domowych związanych z kosztami życia, ministrowie Donohoe i Chambers wykluczyli kolejne tego typu dodatki w budżecie na 2026 rok, koncentrując się zamiast tego na działaniach uznanych za

„zrównoważone w obliczu globalnej niepewności”. Oznacza to, że w nadchodzącym Budżecie nie pojawią się niespodziewane kredyty energetyczne ani „bonusowe” świadczenia socjalne.

Jeśli chodzi o możliwe podwyżki świadczeń socjalnych w związku z inflacją i wzrostem kosztów życia w ostatnim roku, nie ogłoszono dotąd żadnych decyzji, a ich ogłoszenie przed dniem budżetowym wydaje się mało prawdopodobne. Działacze społeczni argumentują, że podstawowe stawki świadczeń socjalnych powinny wzrosnąć o co najmniej 25 euro tygodniowo, co podniosłoby ich podstawową stawkę do 269 euro tygodniowo w 2026 roku.

Rodziny zainteresowane kwestiami opieki nad dziećmi, mieszkaniem czy opieką zdrowotną powinny również śledzić możliwe zmiany w zasiłkach i wsparciu. W przedbudżetowych zgłoszeniach organizacje edukacyjne i mieszkaniowe wskazywały na potrzebę dodatkowych długoterminowych dopłat do opieki nad dziećmi oraz ulg czynszowych dla rodziców dzieci studiujących na uczelniach wyższych. Jeśli rząd zdecyduje się na działania w tych obszarach, może to oznaczać zwrot w kierunku długofalowych programów wsparcia

pierosów oraz potencjalny „podatek zdrowotny” na alkohole wysokoprocentowe – jednak żadna decyzja nie została jeszcze ogłoszona.

Czy przeciętne gospodarstwa domowe otrzymają jakąś formę ulgi finansowej, która złagodzi skutki wysokich cen gazu i energii elektrycznej? Czy borykające się z trudnościami firmy otrzymają ulgi podatkowe lub inne wsparcie, które pomoże im utrzymać konkurencyjność i działalność mimo rosnących kosztów operacyjnych? Czy świadczenia socjalne zostaną dostosowane do rosnących kosztów życia?

Budżet 2026 zapowiada się jako moment przełomowy dla wielu grup społecznych i sektorów gospodarki. W miarę jak zbliża się 7 października, w Irlandii panuje mieszanina niepewności, oczekiwa-

nia – a dla niektórych także rezygnacji – gdy gospodarstwa domowe i przedsiębiorcy czekają w napięciu na decyzje budżetowe. Choć rząd wykluczył jednorazowe dodatki, oczekiwanie społeczne wobec trwałych rozwiązań rządu rosną w obliczu rosnących kosztów życia. **AD**

REKLAMA

FOLLOW ME

REKLAMA

CRIMMINS HOWARD SOLICITORS ŚWIADCZY

USŁUGI PRAWNE DLA POLSKICH KLIENTÓW

SPECJALIZUJEMY SIĘ W:

- Wypadki drogowe*
- Wypadki w pracy*
- Zaniedbania medyczne*
- Wypadki*
- Prawo rodzinne
- Nieruchomości, przeniesienie własności

Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

W sprawie konsultacji prawnych, prosimy o kontakt z naszym tłumaczem: 085-104-77-10 lub 061 361 088 www.crimminshoward.ie info@crimminshoward.ie

*W sprawach spornych adwokat nie może naliczać honorarium lub innych opłat i jako procentu lub proporcji w stosunku do zasądzonych lub wynegocjowanych warunków.

Dynastia Guinnessów na ekranie

NETFLIX WPROWADZA WIDZÓW W ŚWIAT JEDNEJ Z NAJBARDZIEJ WPŁYWOWYCH RODZIN W HISTORII IRLANDII

Już 25 września na platformie Netflix zadebiutuje „House of Guinness” – nowy serial historyczny, który odsłania kulisy dynastii stojącej za legendarnym sto-
tem Guinness. W ośmiu odcinkach widzowie przeniosą się do XIX-wiecznego Dublina i Nowego Jorku, by śledzić losy spadkobierców Sir Benjamin Guinnessa, zmagających się z dziedzictwem, ambicją i rodzinnymi konfliktami.

Historia rozpoczyna się tuż po śmierci Sir Benjamin Guinnessa, którego zarządzanie przekształciło rodzinny browar w światowego giganta. W ciągu ośmiu odcinków widzowie będą śledzić losy czwórki spadkobierców Benjamin – Arthura, Edwarda, Anne i Bena – którzy mierzą się z lojalnością, ambicją i ciężarem dziedzictwa.

W centrum opowieści znajdują się dwaj bracia, Arthur i Edward, którzy wspólnie z siostrami przejmują odpowiedzialność za browar.

Steven Knight, twórca „Peaky Blinders” (BBC) i współtwórca teleturnieju „Who Wants to Be a Millionaire?” (ITV), opisuje fabułę jako „nadzwyczajną historię rodziny, która przypadkiem odziedziczyła największy browar na świecie. Są młodzi i dostają zadanie: nie zepsuć tego. A potem – uczynić Guinness jeszcze większym.”

Wraz ze wzrostem globalnego popytu na Guinnessa w XIX wieku, rosła też potęga ro-

dziny. „House of Guinness” ukazuje tę niestanną ambicję, badając napięcia między osobistą wolnością a obowiązkami wobec firmy. Czy Arthur i Edward podtrzymają dziedzictwo ojca, czy wytyczą nową drogę dla browaru? Jak Anne i Ben odnajdą się w świecie zdominowanym przez mężczyzn? Te pytania napędzają narrację, zapraszając widzów do intymnego świata jednej z najtrwalszych europejskich dynastii.

Knight celowo koncentruje się na złożonej relacji Arthura i Edwarda. „Przed śmiercią ich ojciec bardzo świadomie związał ich wspólną odpowiedzialnością za browar” – wyjaśnia Knight. „Dlaczego? Dowiedziecie się, oglądając serial.”

Bracia zmagają się z polityką korporacyjną, miłosnymi zawirowaniami i niestannym cieniem rodzinnego dziedzictwa, a w tle pojawia się barwna galeria postaci – pracownicy browaru, przedstawiciele dublińskiej socjety i nowojorscy magnaci – każdy z własnym spojrzeniem na fenomen Guinnessa.

„House of Guinness” może pochwalić się znakomitą obsadą irlandzkich aktorów. Jack Gleeson, znany jako Joffrey Baratheon z „Gry o tron”, występuje obok Michaela McElhattona, również z tej produkcji. Laureat Oscara Seamus O’Hara, świeżo po sukcesie filmu krótkometrażowego „An Irish Goodbye”, uzupełnia główną obsadę. Reżyser Tom Shankland, znany z thrillerów kryminalnych i dra-

FOTO: NETFLIX, MATERIAŁ PRASOWY

matów psychologicznych, ożywia scenariusz Knighta z dbałością o historyczne detale.

Serial oferuje znacznie więcej niż dramat rodzinny i intrygi w sali konferencyjnej. Dzięki starannie zaprojektowanym scenografiom i autentycznym kostiumom z epoki, widzowie przeniosą się do czasów, gdy nazwi-

ska Guinness dopiero zaczynało rzucać długi cień na Dublin i świat.

Niezależnie od tego, czy jesteś miłośnikiem historii, sag rodzinnych, czy po prostu ciekawi Cię geneza legendarnego piwa – ten serial oferuje świeże i zaskakujące ludzkie spojrzenie na historię Guinnessa. **RB**

Czy wiesz, że... Ikoniczne logo harfy, widoczne na butelkach i puszkach Guinnessa, to ten sam symbol, który został wybrany przez Wolne Państwo Irlandzkie w 1922 roku. Jednak, ponieważ Guinness zarejestrował znak towarowy już w 1876 roku, harfa używana przez rząd Irlandii jest zwrócona w przeciwną stronę niż ta na opakowaniach Guinnessa. Harfa jako symbol została powiązana z marką Guinness już w 1862 roku, kiedy pojawiła się na pierwszej etykiecie butelki. Jej projekt opiera się na słynnej irlandzkiej harfie z XIV wieku, znanej jako harfa O’Neill lub harfa Briana Boru, przechowywanej w bibliotece Trinity College w Dublinie.

Harfa jest również oficjalnym godłem narodowym Rep. Irlandii i można ją znaleźć na monetach oraz na okładce irlandzkiego paszportu. Różnica między harfą Guinnessa a harfą państwową polega na położeniu prostego boku, czyli płyty rezonansowej. W harfie Guinnessa prosty bok zawsze znajduje się po lewej stronie, natomiast w harfie Republiki – po prawej, co pozwala je odróżnić.

Darmowe przejazdy dla 8-latków

Ministerstwo Transportu 3 września br. uruchomiło program bezpłatnych przejazdów transportem publicznym na terenie całej Irlandii dla dzieci w wieku od 5 do 8 lat.

Nowa karta TFI Child Leap Card dostępna jest już na stronie leapcard.ie, obejmie teraz niemal 250 tysięcy dzieci w całym kraju, rozszerzając dotychczasowy program darmowej komunikacji publicznej, który obowiązywał dla dzieci poniżej 5. roku życia.

To rozwiązanie zostało zapowiedziane niemal rok temu w ramach pakietu budżetowego na rok 2025, jako część zobowiązania rządu do uczynienia transportu publicznego bardziej przystępnym cenowo i dostępnym dla wszystkich rodzin.

Minister Transportu Darragh O’Brien skomentował wprowadzenie nowej taryfy: – To rozszerzenie przyniesie korzyści niemal dla 236 tysięcy dodatkowych dzieci

i ich rodzin, zapewniając bezpłatne przejazdy dla dzieci poniżej 9. roku życia, a jednocześnie kształtując trwałe nawyki zrównoważonego podróżowania. Od najmłodszych lat dzieci będą przyzwyczajone do korzystania z autobusów, pociągów i tramwajów jako naturalnej części codziennego życia. Program ten to ważny krok w kierunku bardziej sprawiedliwego i inkluzywnego systemu transportu publicznego.

Program przyniesie korzyści nie tylko rodzinom mieszkającym w miastach, ale także mieszkańcom mniejszych, wiejskich społeczności.

Minister Stanu ds. Transportu Wiejskiego Jerry Buttimer dodał: – Rodzice, którzy codziennie dowożą dzieci do szkoły lub wybierają się z nimi na weekendowe wypadki do miasta, odczuwają teraz realne korzyści z dar-

mowych przejazdów dla najmłodszych. Co ważne, program obejmuje wszystkie usługi TFI, w tym Local Link oraz inicjatywy w ramach Connecting Ireland, które są podstawą komunikacji dla wielu społeczności wiejskich. Ten krok zapewnia, że rodziny – niezależnie od tego, czy mieszkają w miastach, miasteczkach czy wsiach – mogą korzystać z transportu publicznego jako części codziennego życia.

Rodziny zainteresowane uzyskaniem karty TFI Child Leap Card mogą składać wnioski online na stronie: www.leapcard.ie. **KZ**

FOTO: TRANSPORT FOR IRELAND (TFI), MATERIAŁ PRASOWY

REKLAMA

Tani, szybki i bezpieczny kurier

Tani kurier
Polska-Irlandia-Polska

Ceny paczek:
do 5kg - 25€
do 10kg - 30€
do 20kg - 35€
do 30kg - 40€
do 40kg - 50€
do 50kg - 60€

Skontaktuj się z nami
Tel IRL: 01 697 2177
kontakt@speedpack.com.pl

- Pełny monitoring paczek
- Ubezpieczenie w cenie
- Wyjazdy co tydzień
- Powiadomienia SMS-owe i e-mail

www.speedpack.com.pl

Przewozimy także: palety, meble, przeprowadzki, materiały budowlane, motocykle.
Oferujemy również usługi transportu ciężarowego (chłodnie i franki).

Pomoc w spłacie kredytu

Ponad 32 000 osób w Irlandii skorzystało już z bezpłatnej pomocy finansowej i prawnej w ramach programu „Abhaile”, który wspiera kredytobiorców zmagających się z zaległościami hipotecznymi.

Uruchomiona w 2016 roku, „Abhaile” – krajowa usługa rozwiązywania problemów z zaległościami hipotecznymi – oferuje bezpłatne porady finansowe i prawne dla kredytobiorców, zapewniając dostęp do usług dostosowanych do indywidualnych potrzeb osób, które ich potrzebują. Jeśli obecnie masz trudności finansowe związane ze spłatą kredytu hipotecznego, bezpłatna usługa rządowa może okazać się pomocna.

„Abhaile” wspiera kredytobiorców w opracowywaniu rozwiązań umożliwiających uregulowanie zaległości wobec banków i instytucji finansowych, tak aby mogli pozostać w swoich domach i uniknąć działań prawnych ze strony wierzycieli, takich jak postępowania egzekucyjne czy zajęcie nieruchomości.

Na początku tego miesiąca opublikowano Raport Roczny Abhaile za 2024 rok, który pokazuje, że od momentu uruchomienia programu w 2016 roku do końca 2024 roku z pomocy skorzystało ponad 32 tys. kredytobiorców, obejmując ponad 28 tys. gospodarstw domowych.

Usługa jest finansowana i nadzorowana przez Departament Ochrony Społecznej oraz Departament Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Migracji. W realizację programu zaangażowanych jest wiele organizacji, w tym: Citizens Information Board (Biuro Informacji Obywatelskiej); MABS (Money Advice and Budgeting Service – Usługa Doradztwa Finansowego i Budżetowego); Insolvency Service of Ireland (Irlandzka Służba ds. Niewypłacalności); Legal Aid Board (Biuro Pomocy Prawnej); Courts Service (Służba Sądowa).

Usługa doradztwa hipotecznego MABS objęła ok. 16024 kredytobiorców, a usługa doradców ds. niewypłacalności pomogła kolejnym 16 tys. osób.

Tylko w 2024 roku 2 083 osoby, które po raz pierwszy szukały pomocy, otrzymały wsparcie finansowe i doradztwo od specjalistów ds. zaległości hipotecznych.

Choć zaległości hipoteczne znacznie zmniejszyły się w ostatnich latach, pod koniec 2024 r. ponad 14800 kont hipotecznych miało zaległości przekraczające dwa lata, a ponad 50 proc. z nich zalegało ze spłatą przez ponad pięć lat.

Komentując publikację raportu, Minister Ochrony Społecznej Dara Calleary powiedział: – Ten raport pokazuje, jak duży wpływ ma usługa Abhaile oraz jak ważna jest praca oddanych pracowników organizacji realizujących ten program. Zachęcam każdą osobę mającą trudności ze spłatą kredytu hipotecznego lub zagrożoną zaległościami, aby skontaktowała się z Abhaile za pośrednictwem MABS. Pomoc jest dostępna – proszę, sięgnijcie po nią.

Program „Abhaile” to realna pomoc dla osób zagrożonych utratą domu. Dzięki bezpłatnemu wsparciu finansowemu i prawnemu tysiące rodzin w Irlandii znalazły rozwiązania swoich problemów z zaległościami hipotecznymi. Przedłużenie programu do końca 2027 roku daje nadzieję, że jeszcze więcej osób otrzyma potrzebną pomoc. Jeśli zmagasz się z trudnościami w spłacie kredytu, nie zwlekaj – wsparcie jest dostępne. Więcej informacji: www.mabs.ie/en/abhaile **Krystyna Zielińska**

Szukaj w swoim sklepie lub zamów z dostawą!

Wybierz
dobre
i zdrowe!

Prosto z pieca!

healthybreadbylukas.ie

Przygotowywanie
wniosków
o obywatelstwo
irlandzkie

Magdalena Nowacka
– usługi doradztwa
prawnego

Tel: 087-388-7618

SZEŚĆ MIESIĘCY PÓŹNIEJ, ZAGADKA ZAGINIĘCIA MĘŻCZYZNY WCIĄŻ NIEROZWIĄZANA

Zniknięcie rolnika z Kerry

Zaginięcie Michaela Gaine'a wstrząsnęło społecznością hrabstwa Kerry i pozostaje cały czas jedną z największych nierozwiązanych spraw kryminalnych w Irlandii sześć miesięcy po tym, jak 56-letni hodowca owiec zniknął bez śladu ze swojego z 400-hektarowego gospodarstwa na obrzeżach Kenmare w hrabstwie Kerry.

Śledztwo wciąż trwa, a jego farma pozostaje zabezpieczona jako miejsce zbrodni. Choć odnaleziono ludzkie szczątki, które zidentyfikowano i zatrzymano podejrzanego, odpowiedzi na to, co się stało z farmerem, nadal brak.

Michaela Gaine'a (56 l.) po raz ostatni widziano żywego 20 marca 2025 r., a jego zaginięcie zgłoszono następnego dnia. Jego brązowy SUV marki Toyota Rav4 został później odnaleziony na podwórzu gospodarstwa, niedaleko drogi N71 w Carrig East. W pojeździe znajdowały się jego portfel i telefon.

Początkowo, jak podaje „Irish Independent”, sprawę traktowano jako zaginięcie osoby, co zapoczątkowało jedną z największych akcji poszukiwawczych w najnowszej historii Irlandii. Przeszukano rozległy teren, angażując setki lokalnych mieszkańców, służby ratunkowe i wojsko – jednak bez rezultatu.

Po sześciu tygodniach śledztwo zostało przekwalifikowane na sprawę o zabójstwo.

Następnie, 16 maja, doszło do szokującego zwrotu akcji – ogłoszono miejsce zbrodni po tym, jak na terenie gospodarstwa Gaine'a znaleziono podejrzanego szczątki ludzkie.

Odkrycia dokonał lokalny wykonawca, który rozprawdzał gnojowicę na farmie Gaine'a. Mężczyzna, wspomagany przez siostrzeńca Gaine'a, zauważył, że maszyna przestała działać z powodu zatoru. Po sprawdzeniu rury zauważyli coś, co wyglądało na fragment ludzkiego ciała.

Po ogłoszeniu miejsca zbrodni i jego zabezpieczeniu, funkcjonariusze przeszukali maszynę i znaleźli kolejne szczątki a testy DNA potwierdziły jako należące do Michaela Gaine'a.

W toku śledztwa, 18 maja, zatrzymano 53-letniego Amerykanina Michaela Kelley'a

– byłego żołnierza armii USA, który mieszkał i pracował na farmie Gaine'a w czasie jego zaginięcia. Został przesłuchany pod zarzutem morderstwa, ale następnego dnia zwolniono go bez postawienia zarzutów.

Dziś, sześć miesięcy po zaginięciu Gaine'a, jego gospodarstwo w Kenmare nadal pozostaje miejscem zbrodni i jest zabezpieczone.

Na początku września, w wywiadzie opublikowanym w „Irish Independent”, Kelley zapytany, czy miał coś wspólnego z zaginięciem lub zabójstwem Gaine'a, odpowiedział: – Nie muszę o tym mówić. Skończyłem mówić na ten temat.

Kelley, który konsekwentnie zaprzecza jakiegokolwiek związku ze sprawą, powiedział, że zaczął pracę u Gaine'a po tym, jak 1 stycznia 2022 r. szukał zatrudnienia u lokalnych rolników w Kenmare. Wcześniej przez ponad rok mieszkał w obozowisku w Scully's Wood, niedaleko Dromquinna.

Twierdzi, że przybył do Irlandii ze Stanów Zjednoczonych i złożył wniosek o azyl w Dublinie. Następnie został przeniesiony do Killarney, gdzie mieszkał z innymi osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową w zakwaterowaniu zapewnionym przez państwowy system International Protection Accommodation Service.

Później opuścił to zakwaterowanie i przez pewien czas mieszkał w namiocie w Parku Narodowym Killarney, skąd został usunięty

przez strażników z National Parks and Wildlife Service.

Znajomi Michaela Gaine'a twierdzą, że rolnik okazał Kelley'owi dużą życzliwość – pozwolił mu zamieszkać w starej chacie na terenie gospodarstwa i wypłacał drobne wynagrodzenie za pomoc na pracy.

Po opuszczeniu Kenmare Kelley twierdzi, że stał się obiektem niechcianej uwagi w Tralee, gdzie – jak mówi – jest nękany z powodu powiązania ze sprawą Gaine'a. Twierdzi również, że otrzymywał groźby śmierci.

Mimo to nadal mieszka w Tralee w lokalu zapewnionym przez lokalne władze i twierdzi, że nie ma środków finansowych, by się przeprowadzić.

Piętno, które nosi z powodu niefortunnego powiązania ze sprawą zaginięcia Gaine'a, pozostaje dla niego źródłem frustracji. Jednak wciąż często występuje jako uliczny muzyk na ulicach Tralee. Choć większość osób nie wspomina bezpośrednio o sprawie, mieszkańcy rozpoznają go jako mężczyznę, który został zatrzymany przez Gardę i przesłuchany w związku z zaginięciem Gaine'a – ale nie postawiono mu zarzutów.

Tymczasem zaginięcie Michaela Gaine'a pozostaje jedną z największych nierozwiązanych zagadek kryminalnych w Irlandii a lokalna społeczność żyje w cieniu tajemnicy, która wstrząsnęła Irlandią. Czy prawda o losie rolnika kiedykolwiek ujrzy światło dzienne – pozostaje dotychczas pytaniem bez odpowiedzi. **RK**

REKLAMA

Warsztaty rozwojowe z cyklu
"Między nami kobietami"

Samosia

*Jak radzić sobie z syndromem "Zosi Samosi"?
Czym jest i jak w sobie rozwijać umiejętność proszenia o pomoc?*

Piątek 26 września 2025

Godz.: 19:00-21:00 irl czasu/20:00-22:00 pl czasu.

Zapraszam Ciebie do wspólnego dialogu, refleksji i poszukiwania odpowiedzi. Bądźmy dla siebie wsparciem, inspiracją i dzielmy się kobiecą mocą.

Mariola Mastek

Warsztat odbędzie się on-line na żywo/zoom.

Koszt: €10

Zapisy i więcej informacji:

email: info@ckudublin.org; tel. 353 876494555

Znajdź nas:

Razem dla Marzeny!

„Powiedziano nam, że już się nie obudzi. A jednak walczyła i wróciła do nas” – mówi Natalia Ligas, córka 44-letniej Marzeny, która po rozległym udarze mózgu cudem przeżyła, ale została niemal całkowicie sparaliżowana.

W marcu ub. r. życie rodziny Ligas z Dublina zmieniło się na zawsze. Marzena, matka dwójki dzieci, doznała nagłego i rozległego udaru. Trafiła do szpitala Tallaght, gdzie lekarze nie dawali jej żadnych szans na przeżycie. Przez ponad sześć tygodni przebywała w śpiączce, podłączona do aparatury podtrzymującej życie. Rodzina została poinformowana, że pacjentka jest „praktycznie martwa mózgowo” i że nawet jeśli przeżyje, pozostanie w stanie wegetatywnym.

Jednak Marzena obudziła się. Jej determinacja i siła zaskoczyły zespół medyczny. Dziś jest w pełni świadoma, mentalnie sprawna i zdeterminowana, by odzyskać sprawność. Niestety, jej ciało nie nadąża za duchem – kobieta jest całkowicie sparaliżowana po le-

wej stronie i przykuta do łóżka.

Obecny ośrodek opieki nie zapewnia jej odpowiedniego poziomu rehabilitacji. Czas działa na niekorzyść – bez intensywnej terapii jej szanse na odzyskanie sprawności maleją z każdym dniem. Dlatego córka, Natalia, uruchomiła zbiórkę na platformie GoFundMe, by sfinansować prywatną rehabilitację, która obejmuje: specjalistyczną fizjoterapię, terapię mowy i języka, terapię zajęciową, zakup niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego. – Mama już dokonała

niemożliwego. Teraz potrzebujemy pomocy, by dać jej przyszłość, na którą zasługuje – apeluje Natalia.

Każda wpłata, nawet najmniejsza, może pomóc Marzenie odzyskać niezależność i godność życia. Osoby chcące wesprzeć zbiórkę mogą to zrobić tutaj: <https://www.gofundme.com/f/we-were-told-shed-never-wake-up-again>. **NG**

Polska literatura jednoczy Polonię

NARODOWE CZYTANIE 2025 W DOMU POLSKIM W DUBLINIE

FOTO: FACEBOOK.COM/IRISHPOLISHSOCIETY, KASIA MIKOŁAJCZYK

Oficjalne powitanie nowych duszpasterzy w Dublinie

6 września br. w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym w Dublinie odbyła się 14. edycja ogólnopolskiej akcji „Narodowe Czytanie”, której bohaterem w tym roku była twórczość Jana Kochanowskiego. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli polonijnych organizacji, lokalnej społeczności oraz wyjątkowych gości z Polski.

Na zaproszenie ministra pełnomocnego Artura Michalskiego przybyli m.in. Wanda Nowicka, przewodnicząca Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych, a także posłowie: Jarosław Sellin, Jarosław Rzepa i Mateusz Bochenek. Spotkanie swoją obecnością uświetnili również nowo powołani konsulo-

wie – Michał Wybirał i Robert Szaniawski.

Wśród zgromadzonych nie zabrakło przedstawicieli aktywnych w Irlandii organizacji polonijnych: Towarzystwa Irlandzko-Polskiego, Polskiego Domu, Polskiej Macierzy Szkolnej w Irlandii, Forum Polonii, Polsko-Irlandzkich Studiów Historycznych, CKU - Centre for Counseling and Therapy, Polskiej Szkoły Sen, organizacji Barka, Sympozjum Kobiet, Artstage dla Polonii i wielu innych.

Wspólne czytanie dzieł Jana Kochanowskiego – mistrza renesansowego słowa – stało się okazją do refleksji nad dziedzictwem literackim, ale również do spotkania i rozmów w gronie osób, którym bliska jest troska o polską kulturę

i język polski w Irlandii.

Takie wydarzenia, jak podkreślali organizatorzy, nie tylko przybliżają polską literaturę, ale także budują mosty między środowiskami polonijnymi, umożliwiając im zaprezentowanie swojej działalności i wzajemne poznanie się. Dzięki nim Polacy mieszkający w Irlandii mają szansę pokazać swoje zaangażowanie w życie społeczne, edukacyjne i kulturalne na emigracji.

Atmosfera spotkania była pełna wzruszeń i dumy z polskiego dziedzictwa. „Narodowe Czytanie” w POSK pokazało, że nawet z dala od kraju polska literatura i kultura wciąż potrafią jednoczyć i inspirować.

Kasia Mikołajczyk
Radio Cenzura

Z dniem 1 września br. posługę duszpasterską w Dublinie rozpoczęli nowi Współbracia Towarzystwa Chrystusowego: ks. Wojciech Stachyra SChr – rektor kościoła pw. Św. Audoena oraz koordynator Duszpasterstwa Polskojęzycznego w Irlandii oraz ks. Roman Melnyk SChr – asystent duszpasterstwa.

W tym samym dniu odbyło się spotkanie z Jego Ekscelencją panem Arturem Michalskim, który w październiku 2024 roku objął kierownictwo Ambasady RP w Dublinie jako chargé d'affaires. Towarzyszył mu pan Michał Wybirał, I Sekretarz, Konsul RP oraz Kierownik Wydzia-

łu Konsularnego i Polonii, który również rozpoczął swoją służbę w tym czasie.

Jednocześnie miało miejsce uroczyste pożegnanie ks. Vadzima Usa SChr, który decyzją Przełożonych zakonnych został skierowany do dalszej posługi duszpasterskiej wśród Polonii w Londynie. Ks. Rektor złożył mu serdeczne podziękowania za siedmioletnią, pełną oddania posługę w Dublinie, szczególnie w trudnym okresie żałoby po śmierci śp. ks. dra Stanisława Hajkowskiego SChr.

Na zakończenie, nowym Duszpasterzom życzone obfitości Bożych łask, prosząc o opiekę Maryi, Matki Kapłanów, nad ich dalszą posługą.

Źródło: chrystusowcy.pl

REKLAMA

Nowy serwis ogłoszeń drobnych w Irlandii
ogloszenia.ng24.ie
Ogłoszenia bezpłatne, zwykłe i wyróżnione

Otwarcie Domu Polskiego w Galway

Nowego miejsca serca, kultury i wspólnoty Polonii

Od lewej: Patrycja Lentowszczyk-Cichocka, Koordynatorka Projektu Domu Polskiego, Come2gether; Anna Puzik, Prezes Come2gether; Eryk Bijak – rzeźbiarz, autor tablicy; Alan Cheevers, Zastępca Burmistrza Galway; Artur Michalski, Szef Misji, Charge d'Affaires Ambasady RP w Dublinie

Alan Cheevers, Deputy Mayor of Galway; Patrycja Lentowszczyk-Cichocka, Koordynatorka Projektu Domu Polskiego, Come2gether

Od lewej: Artur Michalski, Szef Misji, Chargé d'affaires Ambasady RP w Dublinie; Agnieszka Grochola, Language Connect; Wanda Nowicka, posłanka, przewodnicząca Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP; tył: Piotr Erenfeicht, Zastępca Szefa Misji, Ambasada RP w Dublinie; Mateusz Bochenek, poseł na Sejm RP

Anna Burtan – skrzypce; Robert Ciepliński – gitara, wokół; Łukasz Krzywoń – bębny

Od lewej: Dan Hurley, ARD FRC; Alan Cheevers, zastępca burmistrza Galway; Anna Różańska, Artana

Od lewej: Aleksander Puzik, Come2gether; Jarosław Rzepa, poseł RP; Patrycja Cichocka, koordynatorka projektu Domu Polskiego, Come2gether; Jarosław Sellin, poseł RP; Mateusz Bochenek, poseł RP; Wanda Nowicka, posłanka RP, przewodnicząca Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP; z tyłu: Artur Michalski, szef misji, chargé d'affaires Ambasady RP w Dublinie; Michał Wybiral, konsul RP, kierownik Wydziału Konsularnego i Polonijnego Ambasady RP w Dublinie; z przodu: Anna Puzik, przewodnicząca Come2gether; Alan Cheevers, zastępca burmistrza Galway; Piotr Erenfeicht, zastępca szefa misji, Ambasada RP w Dublinie.

Fragment wystawy poświęcony Pawłowi Edmundowi Strzeleckiemu, Patronowi Domu Polskiego w Galway

Galway, 5 września 2025 r. – Po wielu latach marzeń, starań i niezliczonych godzin pracy wolontariuszy, polska społeczność w Galway otworzyła Dom Polski im. Pawła i Edmunda Strzeleckiego – miejsce, które staje się domem dla wspomnień, tradycji i nowej energii wspólnoty.

Uroczystość zgromadziła gości z Irlandii i Polski: Zastępcę Burmistrza Galway Alana Cheeversa, Chargé d'Affaires RP Artura Michalskiego, członków Komisji Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmu RP oraz przedstawicieli lokalnych partnerów i polskich środowisk w Galway.

Centralnym punktem wydarzenia było odsłonięcie tablicy poświęconej Pawłowi Edmundowi Strzeleckiemu – odkrywcy, podróżnikowi i człowiekowi o wielkim sercu, który w czasach Wielkiego Głodu

niósł pomoc w Irlandii. Jego historia, pełna odwagi i człowieczeństwa, stała się symbolem misji Domu Polskiego: wspierania, łączenia i inspirowania ludzi.

Goście mogli również podziwiać wystawę Galerii Artana, prezentującą prace inspirowane Galway i irlandzką przyrodą, wykonane misterną techniką quillingu. Te barwne, przestrzenne kompozycje – delikatne, a jednocześnie pełne życia – stały się poetyckim tłem wydarzenia, pokazując, jak kultura i kreatywność mogą łączyć narody i światy.

Podczas otwarcia wybrzmiała poezja Jana Kochanowskiego w Narodowym Czytaniu, a galwayowski muzyk Robert Ciepliński wprowadził publiczność w świat dźwięków, które łączą serca.

Zastępca Burmistrza Cheevers przeczytał fragment Trenów w języku angielskim, a polscy goście zaprezentowali „Fraszki”

mistrza Jana. Był to niezwykle moment, w którym dwa języki i dwie kultury spotkały się w harmonii i wzajemnym szacunku.

– Dom Polski to coś więcej niż budynek – mówi Patrycja Cichocka, koordynatorka projektu. – To serce naszej społeczności, miejsce, w którym pielęgnujemy miłość do ojczyzny, pamięć o naszych korzeniach i wdzięczność wobec Irlandii, która nas przyjęła. To przestrzeń, gdzie tradycja spotyka się z codziennym życiem, a przeszłość łączy się z przyszłością.

Dom Polski będzie miejscem spotkań, warsztatów, arteterapii, klubów: dla seniorów i dzieci, programów wsparcia psychologicznego oraz inicjatyw integracyjnych dla migrantów. To przestrzeń otwarta dla wszystkich, którzy pragną doświadczać kultury, dzielić się historiami i tworzyć wspólnotę.

Projekt powstał dzięki zaangażowaniu

wolontariuszy stowarzyszenia Come2gether, przy wsparciu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, współpracy ze Szkołą Liderów im. Zbigniewa Pęcznińskiego w Warszawie oraz norweską organizacją Solidaritet. Dodatkowo lokalne polskie sklepy i przedsiębiorstwa wsparły inicjatywę, pokazując siłę i jedność polskiej społeczności.

W ramach obchodów otwarcia, wystawa poświęcona życiu i dokonaniom Pawła i Edmunda Strzeleckiego pozostanie dostępna podczas Nocy Kultury, przez cały dzień w Domu Polskim (nad sklepem Polonez) Unit 1 Merlin Park Business Park, Doughiska, Galway.

Dom Polski w Galway jest dziś mostem łączącym Polskę i Irlandię – miejscem, w którym kultura, pamięć i serce tworzą przestrzeń dla nas wszystkich.

materiały prasowe

Kultura, sztuka i pasja

Polish Arts Festival: 18-21 września, Limerick

Kasia Forest w rozmowie z Justyną Cwojdziańską i Aleksandrą Rosiak na antenie radia Dublin City FM zabiera nas w podróż do serca Limerick, gdzie już niebawem rozbrzmia dźwięki Polish Arts Festival.

Mam ogromną przyjemność gościć dwie niezwykle kobiety, które stoją za tym wyjątkowym wydarzeniem – Justynę Cwojdziańską i Aleksandrę Rosiak, dyrektorki artystyczne festiwalu. Porozmawiamy o tym, jak sztuka łączy ludzi, przekracza granice i buduje mosty między kulturami. Od 18 do 21 września Polish Arts Festival po raz kolejny stanie się tętniącym życiem centrum sztuki, jednoczącym artystów i publiczność z Polski oraz Irlandii. Moje dzisiejszej gościnie, Justyna Cwojdziańska i Aleksandra Rosiak, wierzą w siłę sztuki jako narzędzia do budowania mostów i wzajemnego zrozumienia, a tegoroczny program Polish Arts Festival jest tego najlepszym dowodem. Festiwal rośnie w siłę, a w tym roku jego twarzą jest nie kto inny jak Leszek Możdżer, co jego obecność oznacza dla Polish Arts Festival i dla publiczności w Limerick. Czy czujecie już to ogromne podekscytowanie?

Tak, czujemy ogromną ekscytację. Obecność Leszka Możdżera to dla Polish Arts Festival prawdziwy przełom i ogromny upgrade tak naprawdę, bo to jeden z najbardziej cenionych artystów na świecie, w Polsce na pewno, a fakt, że wystąpi w Limerick pokazuje, jak bardzo nasz festiwal rośnie w siłę. Po raz pierwszy w tym roku otrzymaliśmy również wsparcie z Senatu Rzeczypospolitej przy współpracy z Fundacją Folkowsko, co pozwoliło nam zaplanować jeszcze bogatszy i bardziej różnorodny program. I ważne jest, żeby powiedzieć, że to wydarzenie akurat, koncert Leszka Możdżera, to nie jest wydarzenie tylko dla społeczności polskiej. My otwieramy się na wszystkich mieszkańców Limerick i całej Irlandii, na każdą kulturę, na każde języki. Tworzymy przestrzeń do spotkania kultur, do inspiracji, do muzyki na najwyższym poziomie. I jesteśmy przekonani, że publiczność poczuje tę wyjątkową atmosferę i energię właśnie uczestnicząc w tym roku. Chociażby na naszym „highlightie”, jeżeli nie wybiorą żadnych jeszcze innych wydarzeń, to przyjdą na Leszka Możdżera.

W misji festiwalu podkreślacie, że Polish Arts Festival to tętniące życiem centrum wymiany kulturowej z wiarą w integrację i różnorodność. Jakie zatem konkretne wydarzenia w programie najlepiej ilustrują tę ideę łączenia kultur i społeczności?

Właściwie wszystkie wydarzenia. Cała idea festiwalu jest taka, że nasz program opiera się na wydarzeniach, które będą dostępne w pewnym sensie dla Irlandczyków i dla Polaków, czyli dla obu tych publiczności. Dlatego też, na przykład wybór muzyczny Leszka Możdżera, czy w zeszłym roku Laboratorium Śpiewu, czy wcześniej Dagadana. Są to zespoły, czy są to muzycy, którzy są znani międzynarodowo. Ta muzyka jest w taki sposób przekazywana, że myślę, że nie trzeba być Polakiem, żeby w niej uczestniczyć i żeby ją bardzo lubić.

Czyli u Leszka Możdżera jest to klasyka z jazzem. Wcześniejsze zespoły były tak zwane „contemporary folk”. Natomiast jeśli chodzi o inne wydarzenia, no wiadomo, że są to sztuki wizualne, które są uniwersalne.

W tym roku mamy wystawy, dwie wystawy, właściwie trzy wystawy. Jedna jest to wystawa sztuki dzieci, wycinanki Leluje. I to jest wystawa, która jakby celebrowa polskie, ukraińskie sztuki wizualne i rzemiosło. Jest też wystawa absolwentki Limerick College of Art and Design Wiki Urawskiej, która jest designerką ubrań i właśnie kończy studia. Jej kolekcja opiera się właśnie na takiej polskości wymieszanej z irlandzkością. I sztuki wizualne ogólnie są po prostu ogólnie dostępne. No, ale jest też muzyka innego rodzaju. Mamy polsko-irlandzką współpracę w tym roku, tak zwany art, tak zwany „music commission”. Czyli my zlecamy nagranie, skomponowanie i nagranie utworu, nowego utworu muzycznego duetowi zazwyczaj. (...) W tym roku mamy artystę muzyki elektronicznej z Limerick, Padięgo Mulkahi, który współpracuje z Gregiem Oleksewiczem, który jest polskim DJ-em i też artystą, kompozytorem muzyki elektronicznej. Tak że jest tego dużo. Mamy też warsztaty, mamy muzykę na żywo w record roomie, mamy DJ-ów. Puff Kids Day, czyli dla dzieci, cały program. Właściwie wszystko, co robimy jest dla publiczności

Od lewej: Justyna Cwojdziańska, Polish Arts Festival; John Moran, Mayor of Limerick; Agnieszka Skolimowska, Ambasada RP w Dublinie; Aleksandra Rosiak, Polish Arts Festival

mieszanej, tak zwanej mieszanej. Wiadomo, że na część rzeczy, te które są po polsku przyjdzie więcej Polaków, ale na te takie, tak zwane uniwersalne części programu zawsze mamy nadzieję, że część naszej publiczności to będzie publiczność irlandzka.

Nie omieszkam zapytać o naszego wspaniałego wirtuoza Leszka Możdżera, bo jego muzyka to połączenie klasycznej precyzji i improwizacji, co waszym zdaniem sprawia, że jego kompozycje potrafią poruszyć publiczność na całym świecie, niezależnie od pochodzenia czy wieku.

Myślę, że Leszek Możdżer ma taki niezwykle dar łączenia przeciwieństw, czyli na przykład klasycznej precyzji z jazzową improwizacją, wirtuozerii z taką emocjonalną szczerością. Taka muzyka nie ma granic, bo opowiada historie uniwersalne o pięknie, wolności, poszukiwaniu harmonii, przynależności i potrafi zaskoczyć, potrafi bardzo wzruszyć i porwać w podróż bardzo taką indywidualną, w której każdy człowiek bez względu na wiek jest w stanie odnaleźć coś bardzo dla siebie, jakąś część siebie. Muzyka ma do siebie to, szczególnie jazzowa i ta klasyczna, że porusza serca, bo ta autentyczność i głębia, którą Leszek prezentuje swoim wykonaniem i emocje, które wkłada i eksperymenty, które robi i to, jak się bawi formą, jak się bawi, jak wchodzi, jak improwizuje, to te kompozycje są zrozumiałe dla serca na każdym świecie, bo to jest taka mieszanka mistrzostwa i bardzo osobistych emocji, osobistego przekazu, wyrazu, więc myślę, że dla każdego widza, dla każdego odbiorcy to będzie udany wieczór. Na pewno już się nie mogą doczekać się, żeby posłuchać na żywo Leszka.

Trzymam kciuki i odliczam dni do festiwalu. Chciałabym Was zapytać o Puff Kids Day, bo to takie serce festiwalu i w jaki sposób polska kultura i sztuka może inspirować najmłodszych i co chcielibyście, aby dzieci wyniosły z tych interaktywnych warsztatów i spektakli.

Puff Kids Day to jest takie nasze serce festiwalu, bo właśnie dzieci są przyszłością kultury, jak również tożsamości. Program jest podzielony na dwie części. Mamy tę część typowo polską, która jest robiona tylko i wyłącznie w języku polskim i dużym odbiorcą są polskie szkoły, bo wierzymy, że język jest wielką dumą. Jest to most do naszych korzeni, do naszego kulturowego DNA i dzieci urodzone tutaj w Irlandii często mają język angielski jako język pierwszy i ucząc się tego języka polskiego, tudzież w szkołach, czy w domu, czy w różnych miejscach, czy po prostu z rodzicami, bardzo często jest tak, że jednak to język polski jest w tej kategorii, którą trzeba mocniej wspierać i dlatego też chcemy, żeby dzięki sztuce i zabawie mogły odkrywać piękno tradycji polszczyzny, ale też odnaleźć w nim swoją tożsamość. (...) Dalej nie zabraknie też oczywiście teatru. Na Noc Kultury robimy nowy spektakl, jest on projektem, w którym współpracują osoby ze społeczności lokalnej razem z profesjonalnymi artystami. (...) Kolejną rzeczą to jest warsztat wycinanki z Darią Maloszkinią. I tutaj, tak jak wcześniej Magda Darkusz robi tradycyjne

wycinanki lelujoye, polskie, typowe, tak Daria zajmuje się wycinanką typowo ukraińską i też będzie uczyła techniki wycinanki. Daria jest wszechstronną artystką międzynarodowej sławy, ukraińską artystką. I ona potrafi sprawić, że w jej rękach te wycinanki, takie małe wycinanki, delikatne, robi z tego po prostu misterne formy jako artystka. One stają się w jej rękach dziełami sztuki. II naszym marzeniem jest to, żeby podczas tych warsztatów dla rodzin, dla dzieci, dla dorosłych, stworzyć pewnego rodzaju instalację, która będzie tym symbolem połączenia, symbolem jedności, symbolem braku granic i kreatywności, która też nie zna granic. Tak że chcemy, by wszyscy uczestnicy wynieśli z tego dnia nie tylko wiedzę, nie tylko pewne umiejętności, ale przede wszystkim radość tworzenia, radość aktywnego uczestnictwa. Nie tylko biernego odbioru, ale (...) poczucie tego, że język i kultura to skarb, który warto pielęgnować. (...) Ale generalnie rzecz biorąc, cały program dla dzieci jest tak naprawdę programem dla całej rodziny. I serdecznie Was zapraszamy w sobotę i w piątek również wieczór, żeby zobaczyć, jaką ofertę dla Was mamy. Koniecznie zajrzyjcie na stronę festiwalu!

Co jeszcze przygotowaliście na ten wieczór, aby goście mogli od razu poczuć, że to najprawdziwsze święto kultury?

Jeśli chodzi o otwarcie, to jest to zawsze superfajna możliwość, żeby się spotkać. Samo otwarcie, kiedy my oficjalnie otwieramy festiwal, opowiadamy troszkę o programie, o projektach. Zapraszamy gości, żeby jeszcze coś tam dodali, czasami artystów, czasami są to goście zaproszeni oficjalnie. Ale też jest fajnie, żeby ta polska społeczność, zazwyczaj jest to polska społeczność z Limerick, zapraszamy oczywiście z całej Irlandii, a w tym roku szczególnie zapraszamy z całej Irlandii, ponieważ ten wieczór będzie dość bogaty i dużo rzeczy się dzieje. Zawsze jest taka możliwość pogadania, poznania się, jest bardzo miło, jest czas, żeby wymienić numery czy Instagramy, itd. W tym roku mamy otwarcie o 17.30, o 18.30 mamy koncert Paddy'ego i Grega. I to jest o 18.30, zaraz po tym naszym otwarciu w Belltable. Otwarcie też jest w Belltable, we Foyer. No i potem na godzinę 20.00 zapraszamy, czyli zaraz po koncercie też, zapraszamy na projekcję filmu dokumentalnego. Jest to film o nas, czyli o społeczności polskiej, głównie z Limerick, ale nie tylko. I o festiwalu. Zapraszamy wszystkich serdecznie do Limerick od 18 do 21 września. Jedyny w swoim rodzaju Polish Arts Festival otwiera swoje drzwi, oferując wyjątkowe wydarzenia, od koncertu Leszka Możdżera przez warsztaty dla dzieci, aż po wystawy i spotkania literackie.

Kasia Forest

Program Festiwalu PAF 2025 znajduje się na stronie polishartsfestival.ie a cały wywiad można przeczytać na portalu: ng24.ie lub odsłuchać na kanale YT, pod tym kodem QR.

Podpowiadamy, doradzamy

Prawa młodocianych pracowników

W Irlandii młodocianym pracownikiem jest osoba w wieku od 14 do 18 lat, która podejmuje zatrudnienie u pracodawcy. Przysługują jej określone prawa oraz ochrona wynikająca z prawa pracy.

Prawo przewiduje różne zasady w zależności od wieku:

- osoby w wieku 14 i 15 lat są uznawane za „dzieci”;
- osoby w wieku 16 i 17 lat są uznawane za „młodocianych”.

Podstawy prawne dotyczące młodocianych pracowników znajdują się w Ustawie o ochronie młodocianych (Protection of Young Persons (Employment) Act 1996).

Potwierdzenie wieku i pisemna zgoda rodziców

Przed rozpoczęciem pracy młodociany pracownik musi przedstawić dokument potwierdzający jego wiek, np. akt urodzenia. Osoby poniżej 16. r. ż. muszą również dostarczyć pisemną zgodę rodzica lub opiekuna, którą należy przekazać pracodawcy.

Podstawowe prawa i ochrona

W większości przypadków młodociani pracownicy mają takie same prawa jak inni pracownicy, np.:

- prawo do informacji o warunkach zatrudnienia;
 - prawo do urlopu wypoczynkowego;
 - prawo do świadczeń z tytułu dni ustawowo wolnych od pracy.
- Ponieważ młodociani często łączą pracę z nauką, obowiązują ich dodatkowe przepisy chroniące zdrowie i edukację. Prawo przewiduje m.in.:
- minimalny wiek zatrudnienia;
 - maksymalny czas pracy;
 - zakaz pracy nocnej dla osób poniżej 18 lat;
 - obowiązkowe okresy odpoczynku;
 - obowiązek prowadzenia dokumentacji

przez pracodawcę dla osób poniżej 18 lat.

Ograniczenia zatrudniania dzieci w wieku 14 i 15 lat

Dzieci w wieku 14 i 15 lat nie mogą być zatrudniane na pełen etat. Mogą jednak:

- wykonywać lekką pracę podczas wakacji (z co najmniej 21 dniami wolnymi);
- brać udział w zatwierdzonych programach praktyk lub edukacyjnych (jeśli nie zagrażają zdrowiu, bezpieczeństwu ani rozwojowi);
- pracować w branży filmowej, kulturalnej, reklamowej lub sportowej (na podstawie odpowiednich zezwoleń).

Czas pracy dzieci w wieku 14 i 15 lat

Limity czasu pracy wynoszą:

- poza okresem nauki szkolnej: maksymalnie 35 godzin tygodniowo (do 40 godz. w ramach zatwierdzonych praktyk);
- w trakcie roku szkolnego: dzieci w wieku 14 lat nie mogą pracować; dzieci w wieku 15 lat mogą wykonywać lekką pracę do 8 godz. tygodniowo.

Ograniczenia zatrudniania osób w wieku 16 i 17 lat

- Osoby w wieku 16 i 17 lat mogą pracować maksymalnie 8 godz. dziennie, do 40 godz. tygodniowo.
- Jeśli pracujesz na więcej niż jednym stanowisku, łączna liczba godzin nie może przekraczać limitów.
- Możesz pracować tylko między 6:00 a 22:00 (wyjątki określone są w przepisach – np. praca w lokalach z koncesją).

Czas wolny i przerwy w pracy

Pracownikom przysługują trzy rodzaje przerw od pracy:

- przerwy wypoczynkowe, czyli np. przerwa na lunch, herbatę lub inne krótkie przerwy w ciągu dnia;
- czas między zakończeniem jednej zmian

CZ. 1

ny a rozpoczęciem kolejnej;

- odpoczynek w tygodniu, czyli pełne dni wolne od pracy, najczęściej nazywane „dniami wolnymi”.

Przerwy i czas wolny dla dzieci poniżej 16. r. ż.

Dzieci mają prawo do 30-min. przerwy po 4 godz. pracy. Między zmianami muszą mieć co najmniej 14 godz. nieprzerwanego odpoczynku. W ciągu tygodnia powinny mieć dwa dni wolne od pracy, najlepiej następujące po sobie.

Przerwy i czas wolny dla młodzieży w wieku 16-17 lat

Młodzież ma prawo do 30-min. przerwy po 4,5 godz. pracy. Między zmianami musi być co najmniej 12 godz. nieprzerwanego odpoczynku. W tygodniu przysługują im dwa dni wolne, najlepiej kolejne po sobie.

Ograniczenia dotyczące pracy nocnej i porannej

Dzieci nie mogą pracować przed godz. 8:00 ani po godz. 20:00. Młodzież w wieku 16-17 lat zazwyczaj nie może pracować przed 6:00 ani po 22:00.

Opr. NG na podst. mat. Citizens Information

REKLAMA

RADIO CENZURA

II FORUM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

MARKETING KTÓRY DZIAŁA

PRELEGENT ANETA KUBICKA „MARKA OSOBISTA, KTÓRA DOJRZEWA Z DOŚWIADCZENIEM – JAK BUDOWAĆ SIEBIE KROK PO KROKU, AUTENTYCZNIE I Z SENSEM.”	PRELEGENT MARTA LIWAK „AI W MARKETINGU” „CONVENT VIDEO – JAK TWORZYĆ DOBRE VIDEO?” „E-MAIL MARKETING – JAK BUDOWAĆ LISTĘ MAILINGOWĄ?”	PRELEGENT DEXTER BYKOWSKI „HAKERZY NIE ŚPIĄ – CO KAŻDY PRZEDSIĘBIORCA POWINIEN WIEDZIEĆ O CYBERZAGROŻENIACH.”	PRELEGENT MAŁGORZATA DOMARADZKA „WINNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ”
---	--	--	--

20 WRZESIEŃ 2025
GODZ: 11.00 -17.00
GLASHAUS HOTEL DUBLIN BELGARD
SQUARE W, TALLAGHT, DUBLIN 24

WIĘCEJ INFORMACJI WHATSAPP 0872328407

SPONSORZY

Kuchnia Agi POLISH WINE FEST MOONSTONE JEWELLERY

REKLAMA

FAT-OUT

Szereg Dróg, Jeden Cel

- Coach rozwoju – motywator
- Były Strongman, obecnie Powerlifter
- World Champion WPC
- Irish Champion x3
- Polish Champion
- Trener personalny, dietetyk
- Instruktor kettlebells
- Dziennikarz „Naszej Gazety”, ng24.ie
- Konsultacje online
- Układanie diet i prowadzenie treningów personalnych

MACIEJ JAWORSKI
Certyfikowany Trener Personalny

+353872405004

maciejjaworski78@gmail.com

https://www.facebook.com/FATOUT.M.Jaworski

Co. Cork

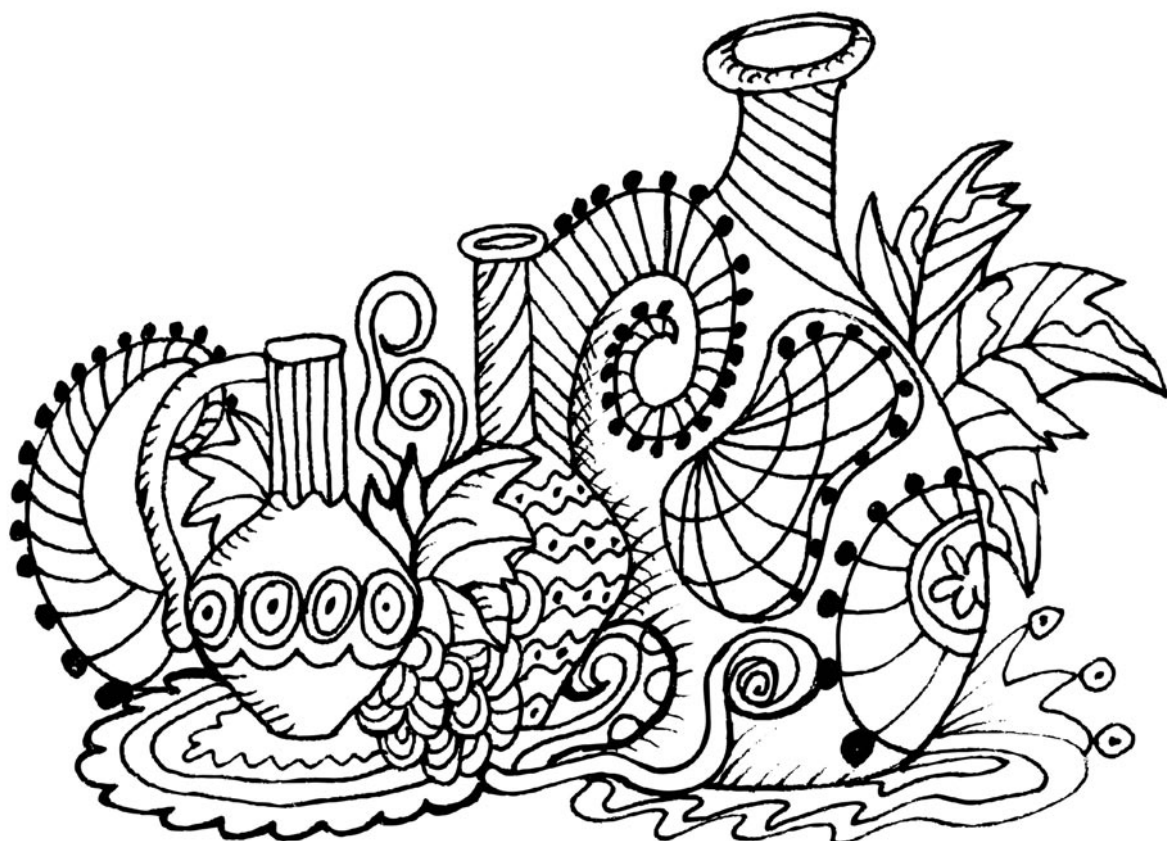
1		2		3		4			5		6				7			8
							9									10		
11									12			13						
								14										
15						16				17		18						
			19		20			21										
		22			23		24							25				26
27																		
								28					29					
	30																	
											31		32					
33				34						35								
		36											37		38		39	
40										41								
		42		43					44									
										45								46
					47													
	48					49		50				51		52				
			53	54				55	56						57	58		
										59								

	1			7		4	5	
6		9					1	
					2			
			3			6	8	
				6				
5	7					1	3	
		3		1				2
8				2		9		1
			9	5		3	6	8

		4			1			
				9		4		
	7	1	2		8			
4	3						5	
	1			7	3			
	6	5	1					
					7			
7		2	3			5	4	
		6					9	8

		4			5	6	7	
			8				9	
						2		3
				5	8			
							6	
	1		3		2			5
		2	9				4	
7		3	2		4			
		8		7				1

HOROSKOP PRAWDZIWY

TYGODNIOWY

od 19.09 do 25.09.2025 r.

przygotowała: Jasmina

BARAN

Twoja energia będzie w tym tygodniu wyjątkowa – wykorzystaj ją do zakończenia zaległych spraw. W relacjach osobistych warto postawić na szczerość, nawet jeśli zaboli.

BYK

Skup się na finansach – mogą przynieść długofalowe korzyści. W pracy pojawi się szansa na pokazanie swoich umiejętności. W miłości warto dać komuś drugą szansę.

BLIŹNIĘTA

Nie rozpraszaj się, skup się na celach. Ktoś z przeszłości może się niespodziewanie odezwać – zdecyduj, czy warto wracać. Czas sprzyja zdobywaniu nowych kompetencji.

RAK

Emocje będą głębokie, ale nie pozwól, by przejęły kontrolę nad decyzjami. W pracy warto zaufać intuicji. W weekend zadbaj o odpoczynek i kontakt z naturą.

LEW

Twoja charyzma przyciąga ludzi – wykorzystaj to w negocjacjach i rozmowach. Możesz poczuć potrzebę zmiany. Miłość będzie pełna pasji, ale wymagać będzie cierpliwości.

PANNA

To dobry tydzień na uporządkowanie spraw zawodowych i domowych. Ktoś bliski może potrzebować Twojego wsparcia. W piątek spodziewaj się dobrej wiadomości.

WAGA

Czas na ważne rozmowy i decyzje. W pracy pojawi się okazja do współpracy. Nie zapomnij o równowadze między obowiązkami a przyjemnościami.

SKORPION

Tydzień sprzyja głębokim refleksjom i odkrywaniu własnych pragnień. Możesz poczuć potrzebę odcięcia się od rutyny. W miłości warto postawić na otwartość.

STRZELEC

Twoja potrzeba wolności będzie silna – znajdź sposób, by ją wyrazić bez konfliktów. W pracy pojawi się szansa na podróż. Weekend sprzyja spontanicznym decyzjom.

KOZIOROŻEC

Skup się na celach długoterminowych. W relacjach zawodowych warto być bardziej elastycznym. Miłość wymaga uwagi – drobne gesty będą miały wielkie znaczenie.

WODNIK

Twoje pomysły będą wyjątkowo kreatywne – nie bój się ich realizować. Ktoś może Cię zainspirować do zmiany kierunku działania. W weekend warto zadbać o zdrowie.

RYBY

Intuicja będzie Twoim najlepszym doradcą. W pracy unikaj konfliktów, nawet jeśli czujesz się prowokowany. Miłość przyniesie ukojenie, jeśli pozwolisz sobie na szczerość.

REKLAMA
089 264 03 50

REKLAMA

3959_DU

3914_DU

Free Digital Skills Training

Feel confident using your smartphone
(we'll show you how)

Kilmacthomas
Tuesdays 10h00

Dunhill
Thursdays 10h30

Call **051 396 934**

Spring into Storytime
Right to Read

I just love this book

Libraries Ireland
Makes Every Library Your Local Library

Storytime in Nenagh Library
The Adventure Continues....
Every Thursday @ 11.15am

www.librariesireland.ie

Dolphin's Barn Library
Lego Time!

SATURDAYS
11AM-1PM

BOOKING ESSENTIAL
AGE 6-12

FREE PLAY
LEGO

ORANMORE LIBRARY
10:00am to 12:00pm
Saturday 13th September

Suitable for children over 5
Must be accompanied by an adult.

LEGO
Free Play

at Enniscorthy Library

Gach Sathairn
ó 11rn-5in

Every Saturday
from 11am-5pm

This is a Free Play Event
No Booking Required

Kerry County Museum
Drop-in Family Arts & Crafts

Every Saturday
11am-4pm

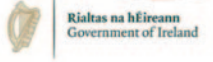

Heart Health Talk, Plus FREE Blood Pressure & Pulse Checks

Nenagh Library

Tuesday 23rd Sept
10:30am-12:30pm

Booking Required
Call **067 34404**

DOLPHIN'S BARN LIBRARY
Toddler Time

Tuesdays 10:30 - 11:30AM

3956_DU

3957_DU

Sztuka bycia optymistą

Każdy z nas przechodzi przez trudne chwile. Czasem los uderza bez ostrzeżenia – tracimy zdrowie, bliskich, pracę, sens życia. Wydaje się, że świat się kurczy, że wszystko się kończy. Ale to tylko moment. Nawet najgorszy dzień nie trwa wiecznie. I choć może brzmieć to jak frazes, prawda jest niepodważalna: życie składa się z chwil – a chwile mijają. Właśnie w tym stwierdzeniu tkwi siła optymizmu. Nie w udawaniu, że jest dobrze, gdy nie jest. Nie w sztucznej wesołości. Prawdziwy optymizm to głęboka wewnętrzna decyzja, by wierzyć, że po burzy przyjdzie słońce. Że smutek to gość – nie lokator. Że trudności są etapem, nie definicją naszego życia.

Jeśli wciąż wątpisz, szczęście się nie zbliży!

Człowiek, który nieustannie wątpi, nie tylko nie widzi szans – on je nie przyciąga. Umysł skupiony na lęku i rozczarowaniu, z czasem sam tworzy rzeczywistość pełną strachu i porażek.

Jeśli każdego ranka spodziewasz się złych wieści, to nawet gdy przyjdzie coś dobrego – zignorujesz to lub uznasz za przypadek. Szczęście nie lubi być zapraszane z niechęcią. Nie przyjdzie do domu, w którym drzwi są tylko uchylone i gdzie za kotarą czai się wątpienie. Otwórz je szeroko. Uwierz, że za sługujesz na radość – nawet, jeśli dziś jeszcze jej nie czujesz.

Optymizm to nie naiwność – to wybór!

Ludzie myślą, że optymiści to ci, którzy niczym się nie przejmują. A prawda jest taka, że właśnie oni często przeszli przez piekło –

FOTO: FREEPIK

i nie pozwolili, by to piekło zostało w nich. Optymizm to codzienna decyzja: mimo tego, co widzę – wierzę, że będzie lepiej. Mimo bólu – nie odrzucam nadziei. Mimo wątpień – próbuję jeszcze raz. To także konkretna umiejętność – patrzenia dalej niż tylko na to, co teraz. Optymista widzi nie tylko burzę, ale i tęczę, która może pojawić się po niej. Właśnie dlatego łatwiej mu przetrwać trudności, podnieść się po upadku i ruszyć na przód.

Dlaczego warto?

Bo optymizm chroni psychikę. Daje siłę, odporność, wolę życia. Badania pokazują, że osoby nastawione pozytywnie:

- rzadziej chorują;

- szybciej wracają do zdrowia po operacjach;
- lepiej radzą sobie ze stresem;
- żyją dłużej i... szczęśliwiej.

Ale najważniejsze jest to, że optymizm otwiera serce. Pozwala dostrzegać piękno – nawet w rzeczach prostych. Pomaga zauważyć dobre intencje, drugą szansę, cud w codzienności. Czyni nas łagodniejszymi dla siebie i innych. A przecież właśnie tego dziś tak bardzo potrzebujemy – łagodności, nadziei, wiary, że będzie dobrze.

Jak pielęgnować optymizm?

- Nie wypieraj trudnych emocji – uznaj je, ale nie pozwól, by rządziły Twoim życiem
- Zmieniaj narrację – zamiast „to ko-

niec”, pomyśl: „to etap”. Zamiast „znowu mi się nie udało”, powiedz: „spróbuję inaczej”

- **Praktykuj wdzięczność** – codziennie zauważaj coś, za co możesz podziękować. Nawet najmniejsze rzeczy mają moc
- **Otoczaj się światłem** – ludźmi, książkami, muzyką, naturą – wszystkim, co daje Ci siłę i nadzieję
- **Ufaj** – że szczęście może do Ciebie przyjść, nawet jeśli droga do niego jest długa

I pamiętaj...

Zły moment to nie całe życie. Ból to nie wyrok. Porażka nie jest końcem, tylko korektą kursu. Optymizm to nie różowe okulary – to decyzja, że mimo wszystkiego... wybierasz życie. Jeśli przestaniesz wątpić – dasz szczęściu szansę, by się zbliżyło. A ono zawsze znajdzie drogę do serca, które na nie czeka.

Jeżeli w życiu masz zły moment – pamiętaj to tylko moment!

Maciej Jaworski FAT OUT

Autor mieszka od 21 lat w Irlandii (Co. Cork) w wolnym czasie uwielbia czytać książki, gotować oraz spacerować z psem – Staffikiem. Posiada wieloletnie doświadczenie udokumentowane certyfikatami z dziedziny dietetyki, kulturystyki, powerliftingu. Pomaga ludziom w powrocie do zdrowia po kontuzjach, pomaga w chorobach metabolicznych i problemach hormonalnych oraz współpracuje z osobami z nadwagą. Obecny Mistrz Świata, Mistrz Irlandii oraz Vice-mistrz Polski w Bench Press.

Prace nad polskimi szczepionkami mRNA

mRNA może pomóc w leczeniu nowotworów, chorób metabolicznych i rzadkich

Choć technologia mRNA przez dekady pozostawała w cieniu, pandemia COVID-19 wyniosła ją na pierwszy plan światowej medycyny, pokazując jej ogromny potencjał terapeutyczny. Dzięki wieloletnim badaniom możliwe było błyskawiczne opracowanie skutecznych szczepionek, które odmieniły przebieg pandemii. Dziś naukowcy wskazują, że to dopiero początek – mRNA może zrewolucjonizować leczenie nowotworów, chorób metabolicznych i rzadkich, a także otworzyć nowe możliwości w medycynie regeneracyjnej.

FOTO: FREEPIK

– Technologia mRNA jest rozwijana pod kątem terapeutycznym niemal od 30 lat, natomiast absolutnym przełomem w tej dziedzinie było podczas pandemii opracowanie dwóch pierwszych szczepionek antycovidowych w rekordowo krótkim czasie. Było

to możliwe właśnie dlatego, że już bardzo wiele wiedzieliśmy o tej technologii. Wiedzieliśmy, jak ją zastosować i dlatego dwie firmy niezależnie opracowały skuteczne szczepionki antycovidowe, które zmieniły obraz pandemii – mówi prof. dr hab. Ja-

cek Jemielity z Centrum Nowych Technologii na Uniwersytecie Warszawskim.

Potencjał terapeutyczny RNA jest jednak znacznie większy niż zastosowanie przeciwwirusowe. Od wielu lat prowadzone są intensywne prace nad szczepionkami przeciwnowotworowymi. To może się okazać jednym z najważniejszych zastosowań tej technologii.

– Nowotwory są jednak znacznie trudniejszym przeciwnikiem, bo wykształciły szereg mechanizmów, żeby unikać odpowiedzi układu immunologicznego, natomiast na tym polu od lat następuje postęp. My również mamy tutaj swoje zasługi, ponieważ opracowaliśmy wynalazek, który zwiększa stabil-

ność RNA, i on został wykorzystany przez dużą firmę farmaceutyczną w kilkunastu badaniach klinicznych właśnie nad szczepionkami przeciwnowotworowymi – wyjaśnia profesor. – Prace trwają już od wielu lat, ale mamy nadzieję, że najbliższe lata przyniosą przełom.

Zespół naukowców z Uniwersytetu Warszawskiego kierowany przez prof. Jacka Jemielitego i dr hab. Joannę Kowalską we współpracy z badaczami z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz spółki spin-off UW ExploRNA Therapeutics opracował nową modyfikację mRNA, która pozwala uzyskać jak najwięcej terapeutycznego białka przy jak najniższej dawce terapeutycznej

go mRNA. W trakcie badań naukowcy dowiedli, że zmodyfikowana przez nich cząsteczka mRNA (z AvantCap) wykazuje w niektórych układach nawet sześciokrotnie większą produktywność. To oznacza, że będzie można uzyskać dany efekt terapeutyczny przy znacznie niższej dawce. W pewnych specyficznych warunkach ta różnica bywa jeszcze większa (nawet stukrotnie).

– Takim podejściem terapeutycznym, z którym wiążą się największe nadzieje, jest terapia spersonalizowana, czyli zestaw antygenów, które ta szczepionka ma kodować, tworzy się na podstawie mutacji u konkretnego pacjenta. Dzięki temu szczepionki przeciwnowotworowe są sku-

teczniejsze. Natomiast ciągle jeszcze nie mamy szczepionki przeciwnowotworowej zatwierdzonej do powszechnego użycia – tłumaczy naukowiec z Centrum Nowych Technologii UW. – Oprócz szczepionek, czyli aktywacji układu immunologicznego, mRNA wykorzystywane jest do tzw. suplementacji białek, czyli leczenia chorób, które źródło mają w braku jakiegoś białka albo w białku, które jest нефункционалне. W tych przypadkach RNA musi być wykorzystywane w taki sposób, żeby produkcja białek trwała jak najdłużej, docelowo przez całe życie pacjenta.

Jako przykłady podaje różne choroby metaboliczne, takie jak fenylketonuria czy mukowiscydoza, oraz różnego

Rozwiązania z nr NG108

Krzyżówka z nr NG108 Poziomo: 1 KONTREDANS, 6 GLEJAK, 9 BOH, 11 ID, 12 CUCH, 14 NEOFOBIA, 15 ROM, 16 INK, 17 ESPRESSIVO, 20 GADZINÓWKA, 23 CI, 24 NIEBIOŚA, 26 SIN, 27 TERZIEFF, 29 EGO, 30 OLIVIER, 31 EKRANOPLAN, 34 DŻIP, 36 FIORYTURA, 38 BASZYBUZUK, 40 LIKOS, 42 ROTH, 43 PAPENDEKEL, 44 SPESSARTYN, 45 KOPERCZAKI, 48 ROIĆ, 49 AMM, 51 KONDURANGO, 52 RH, 54 ITO, 55 HONGKONG. **Pionowo:** 1 KICZE, 2 NOC, 3 EON, 4 ATOMIZATOR, 5 SKOKOCHRON, 6 GRIEG, 7 JEREZ, 8 KIMON, 10 HEKSACHORD, 13 HORNBLOWER, 16 IRWINGIA, 18 SPIKER, 19 SKOPJE, 21 DRYF, 22 IŁ, 25 NIEPORZĄDEK, 26 SHIMIZU, 28 FONDEUDEGE, 32 KAUYPERDA, 33 ANABAPTYZM, 35 PROTRAKTOR, 36 FILOKSERA, 37 OSKRZELIKI, 39 KRUSZYNA, 41 SKOS, 46 OGNIK, 47 RARÓG, 50 MA, 51 KIN, 53 HZ.

4	8	1	9	7	5	6	2	3
5	2	6	4	3	8	1	9	7
7	9	3	6	1	2	5	4	8
2	5	7	1	8	6	4	3	9
1	3	9	2	5	4	8	7	6
8	6	4	3	9	7	2	5	1
6	7	8	5	2	9	3	1	4
9	1	5	8	4	3	7	6	2
3	4	2	7	6	1	9	8	5

9	2	5	1	4	8	3	7	6
8	7	1	6	5	3	2	9	4
4	3	6	7	2	9	1	5	8
7	5	3	2	6	1	4	8	9
6	8	2	5	9	4	7	1	3
1	4	9	8	3	7	5	6	2
2	1	4	9	7	6	8	3	5
3	9	7	4	8	5	6	2	1
5	6	8	3	1	2	9	4	7

4	7	5	9	1	6	3	8	2
3	9	2	4	8	7	1	6	5
1	6	8	5	3	2	9	4	7
6	1	3	8	7	4	2	5	9
2	5	9	3	6	1	8	7	4
7	8	4	2	5	9	6	3	1
5	4	1	6	9	8	7	2	3
8	2	7	1	4	3	5	9	6
9	3	6	7	2	5	4	1	8

REKLAMA

Polish Arts Festival 2025

18-21 września, Limerick

REKLAMA

3922_DU

ogłoszenia.ng24.ie

Ogłoszenia bezpłatne, zwykłe i wyróżnione

➔ cd. ze str. 14.

rodzaju dystrofie mięśniowej. Ponadto podkreśla, że mRNA wykorzystywane jest również w medycynie regeneracyjnej i komórkowej.

– mRNA wykorzystywane jest również w precyzyjnej edycji genomu, przy użyciu takich technologii jak CRISPR-Cas9. W tego typu technologiach jeden komponent to białko bakteryjne, które trzeba dostarczyć do organizmu, żeby ten system mógł precyzyjnie modyfikować genom. Najkorzystniejszą metodą dostarczania tego białka jest właśnie wykorzystanie mRNA – wyjaśnia prof. Jacek Jemielity.

Zaznacza, że do pełnego wykorzystania potencjału technologii mRNA konieczne jest jej nieustanne rozwijanie. Jednym z wyzwań z tym związanym jest wydłużenie produkcji białek na bazie RNA. Tutaj wsparciem może być nowe, pionierskie odkrycie naukowców z CeNT UW, WUM i MiB-MiK, czyli chemiczna metoda otrzymywania kolistych cząsteczek mRNA. Jak wyjaśniają badacze, cyrkularne RNA ma szereg zalet, a najważniejszą jest to, że jest pozabawione końców.

W tej technologii to właśnie zakończenia są najsłabszymi ogniwami, od których rozpoczyna się jej degradacja.

Zamykając RNA w kółko, można wydłużyć czas życia RNA, a co za tym idzie, dłużej produkować białka terapeutyczne. W przyszłości

może to wspomóc leczenie genetycznych chorób rzadkich, w tym mukowiscydozy.

– Innym niezwykle ważnym zagadnieniem jest dostarczanie mRNA do konkretnych tkanek, do konkretnych typów komórek, tam, gdzie produkcja białek ma nastąpić. W tej chwili standardem w dostarczaniu mRNA są nanocząstki lipidowe, tzw. LNPs. One świetnie trafiają do wątroby, natomiast inne tkanki są znacznie trudniejszym wyzwaniem. W tej chwili toczą się więc prace nad nowymi sposobami dostarczania, które udostępnią również inne tkanki dla tej technologii – mówi badacz z Centrum Nowych Technologii UW.

Jak podkreśla, wokół tej technologii narosło wiele mitów i dezinformacji, które mogą wpłynąć na tempo prac nad nią.

– To jest zjawisko niezwykle szkodliwe, dlatego że dezinformacja w internecie rozprzestrzenia się dosłownie z prędkością światła. Walczą z nią ludzie, którzy są odpowiedzialni za słowa i posługują się faktami. Walka z każdą dezinformacją jest niezwykle trudna, ponieważ wymaga nakładu czasu i wiedzy – mówi prof. Jacek Jemielity. – Bardzo smutne jest to, że dezinformacja przynosi niepożądane efekty, również często u ludzi, którzy decydują o nakładach na naukę, o kierunkach rozwoju nauki.

Newseria

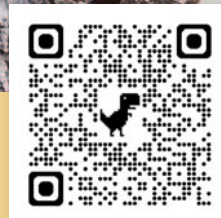
Szukaj w swoim sklepie lub zamów z dostawą!

Poznaj Nasze Cannoli!

Pistacja i biała czekolada
Klasyka smaku!

healthybreadbylukas.ie

3938_1_DU

Królewski Sanok

Sanochia, czyli po prostu Sanok, to polskie miasto powiatowe znajdujące się w województwie podkarpackim. Leży ono w Kotlinie Sanockiej a precyzyjnie rzecz ujmując w Dolinie Sanu. Miasto to słynie między innymi z tego, że sztukę garncarską rozpowszechnili tu Celtowie.

Mieszkali tu Wiślanie

Początkowo zamieszkiwała to miejsce ludność zachodniosłowiańskich i nadwiślańskich plemion słowiańskich, którzy nosili miano Wiślan. Oni zaznaczyli się tutaj jako świetni gospodarze i rolnicy. Miasto Sanok leży na pograniczu szlaku handlowego, który wiódł z Rusi poprzez Przemysł aż na Węgry. Dzięki temu szlakowi, miasto Sanok bardzo szybko się rozwijało pod względem ekonomicznym. Fakt ten ściągnął tu Celtów.

Celtyckie miasto

Sanok, jak to podawano w dawnych zapiskach historycznych, był też miastem celtyckim. A było to w takim sensie, że Celtowie go zamieszkiwali i świetnie uskutecznieli handel różnymi towarami. W samym mieście jak też i w okolicach Sanoka, a zwłaszcza na wzgórzu Horodyszcz, które zwyczajowo nazywane jest „Fajką”, archeolodzy odkryli ślady osadnictwa celtyckiego.

Wzgórze „Fajka” posiada też drugą nazwę – „Wzgórze kapłańskie”. A to dlatego, że Druidzi celtyccy, właśnie na nim odprawiali swoje obrzędy i magiczne rytuały. Tutaj też znaleziono ślady osadnictwa celtyckiego. Jako ciekawostkę należy dodać, że tutaj właśnie na tych ziemiach odnaleziono najstarszy celtycki stater oraz szklane bransolety, które uwielbiały nosić kobiety celtyckie.

Celtowie zamieszkiwali sanockie tereny w okresie lat

skim. Ich obecność tutaj jest ściśle powiązana z wydobyciem soli z bogatych złóż solankowych, znajdujących się w Górach Słonnych.

Jak ustaliły to badania?

Badania archeologiczne wskazują na obecność Celtów w Sanoku, którzy wywodzili się z plemienia o nazwie Anartfracti. Dali oni początek bardziej spolszczonej nazwie, czyli Anartów.

Anartowie, czyli inaczej mówiąc Celtowie „Anari”, to plemię zamieszkujące według Ptolemeusza ziemię północnej Rumunii. Podobno względy handlowe sprawiły, że zamieszkały też ludy te ziemię sanocką.

Celtowie handlowali solą

Celtowie byli zainteresowani bardzo obszarem Sanoka, ponieważ jak to już zostało wcześniej wspomniane, znaj-

dowały się tutaj bardzo bogate złoża solankowe, które miały duże znaczenie gospodarcze i właśnie handlowe.

Przywilej lokacyjny

W chwili wydania przywileju lokacyjnego dla Sanoka, co miało miejsce w roku 1339, do miasta tego napływali ludzie o różnej narodowości: Polacy, Rusini, Węgrzy i Niemcy. Z czasem do Sanoka dotarli też i Czesi. Zmniejszyła się wówczas liczebność osad celtyckich.

Co na to prehistoria?

Ziemia sanocka była terenem zasiedlonym przez dawnego człowieka, który doskonale pamiętał czasy neolitu, co miało miejsce w latach 4500-1700 p.n.e. Fakt ten jest potwierdzony szeregiem znalezisk, do których należą np. stare misy, amfory, a także brązowe czekany, które były wyrobami celtyckimi. Te ostatnie należą do tak zwanej kultury zarszyńskiej.

Odnaleziono też tutaj ślady kultury przeworskiej, które tym razem datowane są na II wiek p.n.e., do której należeli też mieszkańcy osad celtyckich.

Stare garnki gliniane odnalezione w tym miejscu świadczą też, że bytowali właśnie tutaj przed wiekami Celtowie. I to oni sztukę garncarską opracowali w Sanoku do perfekcji.

Jedenastowieczny „ośrodek”

Od końca XI wieku, funkcjonował w tym miejscu podrzędny „ośrodek”, czyli coś mającego charakter mniejszego grodu, który był umocniony pojedynczym wałem, obejmującym małe obiekty gospodarcze i cmentarz z tak zwanymi prostymi pochówkami ziemnymi.

Ewa Michałowska-Walkiewicz

FOTO: REKONSTRUKCJA ZAGRODY CELTYCKIEJ ODKRYTEJ PODCZAS PRAC ARCHEOLOGICZNYCH NAD GÓRNA TERASĄ ZALEWOWĄ NA PRAWYM BRZEGU SANU U PODNÓŻA BIAŁEJ GÓRY W SANOKU (2018). WIKIPEDIA, SILAR, PRACA WŁASNA, DOMENA PUBLICZNA, CC BY-SA 4.0

THE GRAND SOCIAL DUBLIN

25
LAT

OSTR

28/11/2025

chillout
entertainment

TICKETS ON:

[BILETY.NG24.IE](https://bilety.ng24.ie)

BILETOWO

KINO EVENTS HOUSE CORK

25
LAT

OSTR

29/11/2025

chillout
entertainment

TICKETS ON:

[BILETY.NG24.IE](https://bilety.ng24.ie)

BILETOWO